

*scan 1*¹

Staten van Hollandt ende Westvries-landt van den jare XV^c ende tachtich verboden wert te trouwen, maer dat se hen geheelicken naer de selve polijticque ordonnantie gelijs oock naer het twaefste articule van dien, sullen gedragen.

Sullen van gelijcken de voornoemde commissarissen den voorsz[egde] personen ondervragen, ofte beijde alhier in de stadt wonen, ende 't selve sulcx sijnde in het register aenteijckenen de plaetse van hare residentie, met onderscheijt van grachten, stegen, ende straten, het welcke neffens de geboden soo van het raethuijs als in de kercke, den gemeijnte mede sal voorgelesen werden.

Maer indien een van beijden buijten dese stadt woonachtich es, sullen benefens de geboden hare woonplaetsen doen aenteijckenen, ende de selve soo van
het

¹ de eerste bladzijde van het document is niet bewaard gebleven of is niet gescand

scan 2 linker zijde

het raethuijs als in de kercke, mede laten verkondigen, ende niet te minden voorsz[egde] buijten wonende personen bevelen dat se van gelijkcken sijne ofte hare geboden tot haren woonplaetse sullen laten aenteijckenen ende verkondighen, sulcx ende daer het behoort.

Sullen insghelijcx belasten den ghene die alhier maer voor eenen corten tijt gewoont hebben, dat se hare geboden ter plaetse daer sij een jaer ende dach te voorens laetst gewoont hebben, mede laten aenteijckenen ende verkondigen naer behooren.

Ende belanghende den ghene die hare huwelicxe proclamatie mede buijten dese stadt laten doen, dat de voorsz[egde] commissarissen in margine van de respectieve registers der geboden soo van de Nederduijtsche, Waelsche, als Engelsche kercke sullen doen aenteijckenen

scan 2 rechter zijde

kenen, dat soodanighe luijden gehouden
sijn behoorlicke attestatie over te
brengen van dat se hare geboden buijten
dese stadt in heure voorsz[egde] laetste
woonplaetsen sonder beletsel gehadt
hebben.

Ende en sullen de voorsz[egde] commissarissen
niet vermoghen de geboden van degenen
die beijde buijten dese stadt wonen,
alhier aen te teijckenen, tenware dat
tenminsten een van beijden binnen 't jaers
binnen dese stadt ofte de vrijdomme
van dien hadde gewoont, in welcken ge-
valle sijluijden mede sullen vermogen
der selver geboden aen te teijckenen.

De voornoemde commissarissen sullen
nopende den ouderdom ende bejaert-
heijt den toecomenden conthoralen² on-
dervraghen ende niet vermoghen op
te teijckenen soodanige personen
die se sullen oordelen, ten regarde van
hare

² conthoralen: echtgenoten

scan 3 linker zijde

jaren ofte andersints, niet houbaer
te sijn, maer sullen in sulcken gevalle
daer van hebben te refereren aen de
burghemeesteren, ofte die van de ge-
rechte deser stede.

Ende opdat de huwelicken in alle
eerbaerheijt mogen geschieden mits-
gaders omme voor te comen ende te
verhoeden, alle onbehoorlijcke confusien,
inconvenienten ende questien die
nopende de successie van de kinderen
ende anderssints souden mogen comen
te ontstaen, verbieden die van de
gerechte deser stede, dat van nu
voortsaen geene weduen, binnen dese
stadt off de vrijheijt van dien wonen[de],
en sullen vermoghen tot eenighe
andere huwelicken haer metter daet
te begeven, nochte tot dien eijnde
hare geboden doen aenteijckenen, ver
kundigen, nochte oock hare trouwe
doen

scan 3 rechter zijde

doen solempniseren³ tensij dat hare laetst
voorgaende mannen, den tijt van ses
maenden, tenminsten daer te vooren
overleden sullen sijn, het welcke de
voorsz[egde] weduwen, poghende wederom te
trouwen, met twee getuijghen, personen
van goeden name ende ghelove, den
commissarissen tot de egtsaecken al-
hier gestelt, gehouden sullen sijn te
bewijsen ende te doen blijcken aleer
hare geboden van de voornoemde
commissarissen sullen mogen opgeteijc-
kent werden, tenware dat de voorsz[egde]
weduwen binnen de voorsz[egde] ses maenden
van de vrucht daer van sij swanger
gingen waeren verlost. In welcken
gevalle het den voorsz[egde] verlost en we-
duwen sal vrij staen binnen de voorsz[egde]
ses maenden te trouwen. Maer bij al-
dien de weduwen van haer laest
afgestorven mans bevrucht ende binnen
de

³ solempniseren: plechtig vieren

scan 4 linker zijde

de voorsz[egde] ses maenden van hare vrucht
niet verlost es sijn, en sullen deselve
oock naer het verloop van ses maenden,
haer tot geen ander huwelick moghen
begeven, tensij deselve alvorens van de
voorsz[egde] vrucht verlost sullen zijn, op
peijne⁴ dat de voorsz[egde] weduwen ende ge-
tuygen die bevonden sullen werden in desen
den voorsz[egde] commissarissen geabuseert,
misleijt, ofte bedrogen te hebben, daer
over arbitralijc gecorrigeert sullen
werden.

De voorsz[egde] commissarissen gheene be-
letseles bevindende, sullen de versochte
gheboden doen aenteijckenen, ende con-
form het versouck, 't sij van het raet-
huijs, ofte in de kercke laeten ver-
kondigen, sonder dat de selve geboden
op 't raethuijs ende in de kercke
beijde, sullen mogen verkundicht werden,
maer

⁴ peijne: straffe

scan 4 rechter zijde

maer alleenlijc, ofte op het raethuijs,
ofte in de kercke, ten fine elck eene
hetselve hoorende ofte wesende, de
redenen van oppositie jeghens de voorsz[egde]
geboden, indien hij eenighe heeft, mach
allegeeren⁵ ende proponeren⁶, voor den
burghemeesteren ende regierders deser
stede, dewelcke naer het bevint der
saecke behoorlick decideren⁷, ofte de
booden sullen doen ophouden, ofte haer
voortganck laten hebben. Ende sal bij
elcx der voorsz[egde] geboden gevoucht werden
het eerste, twede, ende derde ghebodt.

Ende die ghene de welcke bevonden sul-
len werden hare geboden van het raedt-
huijs ende in de kercke beijde te hebben
laten vercundigen, sullen daer over ar-
bitralick gecorrigeert werden.

Welcke voorsz[egde] aenteijckeninghe der
gheboden gedaen sijnde, sullen de voorsz[egde]
persoonen den voorsz[egde] commissarissen beloven
dat se

⁵ allegeeren: aanhalen

⁶ proponeren: voorstellen

⁷ decideren: besluiten

scan 5 linker zijde

tot solemnisatie van haer huwelijck,
dat is tot de trouwe, sullen voortsvaren ten langsten binnen een maent, naer de laetste gedaen proclamatie der geboden, tenware henluijden eenige merckelicke ende wettige redenen ter contrarie mochten bejegenen, daer van sijluijden voor den uijtgang van de selve maent den voorsz[egde] commissarissen sullen moeten adverteren ende kennisse doen, omme derselver redenen gehoort daerop bij den gemelden commissarissen soodanige resolutie genomen te werden, als sijluijden naer de gelegentheid der saecke sullen oordelen te behooren, tensij saecke dat de voorsz[egde] commissarissen daerinne merckelicke swaricheijt mochten bevinden, sullen alsdan het selve bekent maecken den burgemeesteren deser stede, teneijnde de selve daerop moghen disponeren naer behooren, van het welcke in de respectie registers
van de

scan 5 rechter zijde

van de huwelicxe proclamatie goede aenteijckeninge sal moeten gedaen werden, op peijne dat diegene die bevonden sullen hier jegens ghedaen te hebben, bij die van de gherechte deser stede sullen werden gemulcteert in een geltboete ten proffijte van den armen alhier, ofte andersints naer de gelegentheijt der saecke arbitralick gecorrigeert.

Naerdatt de proclamatie, ter voorsz[egde] plaetse respectivelijc naer behooren gedaen sullen sijn, sullen de voornoemde persoonen volgens d'ordre getrouwt werden, te weten, die hare geboden in de kercke gehadt hebben, in de kercke bij de dienaers des godlicken woorts.

Ende die hare geboden van het raethuijs hebben laten afkondigen, voor twee schepenen op het raethuijs deser stede, op peijne dat de trouwen
ende

scan 6 linker zijde

ende huwelicken anderssints gedaen
ende gesolemniseert, voor nul
ende van onwaarden werden gehouden,
volgens de voorsz[egde] polijtjicque ordonnantie van den heeren staten.

Tot welcken eijnde den schepenen
voornoemt bij desen verboden wert
te staen over de solemnisatie van de
trouwe van eenige personen, tensij de
selve verclaren, dat se nergens anders
dan op het raethuijs hare gheboden
hebben laten verkundigen, ende niet
in de kercke, 't sij binnen dese stadt
ofte daer buijten, ende indien de
voorsz[egde] personen oock buijten dese
stadt hare geboden gehadt hebben,
sullen de selve den voorsz[egde] schepenen
voor date van het trouwen behoorlicke
acte hare geboden mede aldaer op het
raet-

scan 6 rechter zijde

raethuijs ofte andere publijcque
plaetsen daertoe geordonneert buijten
de kercke sonder verhinderinge ge-
daen sijn.

Gelijck mede de dienaeren des godlicken
woorts niet en sullen vermogen de
trouwe te bevestigen van eenige
persoonen, dan naer der selver voorgaende
verclaringe seecker sijnde dat se ner-
gens anders dan in de kercke hare
gheboden hebben gehadt, ende bij aldien
de voorsz[egde] persoonen mede buijten dese
stadt hare huwelicque proclamatien
hebben laten doen, soo sullen de kerc-
kendienaeren, met de voorsz[egde] bevestinge
van de trouwe ophouden, totdat
henluijden bij behoorlicke acte sal
sijn gebleecken, dat de voorsz[egde]
geboden buijten dese stadt oock
in de

scan 7

inde kercke aldaer, ende nergens
anders sonder verhinderinge sijn
gedaen.

Aldus gedaen ende gekeurt bij mr
Willem de Bont schout, **Daniel Sij-**
monsz van Alphen, Jan Jansz Orlers,
dr **Willem van Moerbergen**, mr **Wil-**
lem Paedts, Robbrecht van Rossum,
Dirck Gijsbrechtsz Schaaeck, ende
Carolus Gallus, schepenen in 't afwesen
van **Harman Evertsz**, haren medebroeder.

Met advijs van **Christoffel Dirksz**
van Nieuwenhoven, Huijgh Pietersz
Oodijck ende dr **Gerard van Lanschot**
burgemeesteren, in absentie van
Willem Claesz Warmont haren
medebroeder, op ten XV^{en} aprilis
anno XVI^c sessentwintich, ende
op ten XXI^{en} aprilis daeraen volgen-
de, in jegenwoordicheijt van de selve
naer voorgaende clockgeslach ter
poije⁸ van het raethuijs voor den
volcke afgelesen.

Bij mij
S. van Baersdorp

⁸ poije: pui

Stadhuis te Leiden

INDEX

Alphen, van		Nieuwenhoven, van	
Daniel Sijmonsz	12	Christoffel Dirksz	12
Baersdorp, van		Oodijck	
S.	12	Huijgh Pietersz	12
Bont, de		Orlers	
Willem	12	Jan Jansz	12
Evertsz		Paedts	
Harman.....	12	Willem	12
Gallus		Rossum, van	
Carolus	12	Robbrecht.....	12
Lanscot, van		Schaaeck	
Gerard	12	Dirck Gijsbrechtsz.....	12
Moerbergen, van		Warmont	
Willem	12	Willem Claesz	12